روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان • نشانی: میدان آرژانتین، خیابان الوند، کوچه آرشیا، پلاک ۶ • تلفن: ۹۲و۸۸۶۵۴۳۹۰ • نمابر: ۸۸۸۸۰۷۱۹ • تلفن آگهی‌ها: ۸۸۱۹۲۸۷۷ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۲۰۹۵۹۳ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز تلفن: ۵- ۶۶۲۷۲۱۳۰ • چاپ: گلریز تلفن: ۶۶۷۹۵۴۴۲

روزنامه شرق

www.sharghdaily.ir

شنبه • ۱۹ خرداد ۱۳۹۷ • ۲۴ رمضان ۱۴۳۹ • ۹ ژوئن ۲۰۱۸ • سال پانزدهم • شماره ۳۱۶۵ • ۱۶ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۴ • اذان مغرب ۲۰:۴۰ • اذان صبح فردا ۴:۰۲ • طلوع آفتاب ۵:۴۸

روزنامه فردا

fardashargh@gmail.com

میدون و سوفیا

رابطه ما و آمریکا به زبان ساده

● **پوریا عالمی:** ما هر روز، روزی صدبار، خدا را شکر می‌کنیم که احمدی‌نژاد که رفت، ترامپ آمد. از طرفی ما فکر می‌کردیم هیچ‌جای دنیا امکان ندارد یکی که فرق گوشت‌کوب را با گوش‌پاک‌کن نمی‌داند رئیس‌جمهور شود و بخواهد سیاست‌های کلی یک ملت را بنا بر اوضاع مزاجی‌اش تنظیم کند که دیدیم خداراشکر، غیر از ایران، در آمریکا هم اتفاق می‌افتد. شما فقط فکر کنید این دوتا می‌افتادند به جان هم، چی می‌شد؟ بعد ترامپ کاری کرده که ما تا دیروز هی می‌خواستیم ثابت کنیم مردم ایران با احمدی‌نژاد فرق می‌کنند، الان مردم آمریکا از رئیس‌جمهورشان اعلام برائت می‌کنند. اتفاقا بیشتر رسانه‌های آمریکا که منتقد دولت هستند عملا روزی ۲۰ بار دارند از روی ترامپ و کابینه‌اش رد می‌شوند. عیبی هم ندارد. فرقش چیست؟ فرقش این است که آنجا وقتی کسی انتقاد می‌کند، در ساعات اداری است و شب می‌رود خانه و استراحت می‌کند. اینجا اگر کسی انتقاد کند، ممکن است دو، سه ماه استراحت مطلق کند. (که این از محاسن اینجاست که خیلی هوای منتقد را دارند؛ یعنی به ازای هر انتقاد، یک ماه استراحت). البته ما با آمریکا، شباهت‌هایی هم داریم؛ مثلا رسانه‌های تند داخلی ما با رسانه‌ها و مسئولان تند آمریکایی معتقدند مردم ایران نیاز به دموکراسی ندارند. یا مثلا اینجا آدم را ممنوع‌الخروج می‌کنند، آنجا آدم‌ها را ممنوع‌الورود کرده‌اند. (تقریبا ۶۰۰ نفر الان دارند روی هوا - بین ایران و آمریکا - زندگی می‌کنند و منتظرند قضیه حل شود) با این اوصاف تعداد زیادی از ایرانی‌ها سالانه در لاتاری شرکت می‌کنند و نصف کسانی که معتقدند نباید با آمریکا رابطه داشته باشیم، زن و بچه‌شان را فرستاده‌اند آمریکا زندگی کنند و درس بخوانند، از طرفی ما برای انتقال ۵۰۰ دلار از آمریکا به ایران یا برعکس دچار تفتیش بدنی می‌شویم و آسمان به زمین می‌آید، اما شما اگر بخواهی یک میلیون دلار پول نقد از کشور ببری آمریکا، آب از آب تکان نمی‌خورد. خلاصه اینکه مسئولان چهارصباح تصمیم می‌گیرند و می‌روند پی کارشان. این مردم‌اند که تا ۴۰ سال باید جای تصمیم مسئولان را بمالند که دردش خوب شود.

جمع‌بندی: سوفیا... عشق من... تحلیل بالا که یکی از عمیق‌ترین تحلیل‌های موجود در جهان است، بدون دخالت دست انجام شده است. چون مردم سراسر جهان می‌خواستند موضع ما را نسبت به وضعیت امروز ایران و آمریکا بدانند، ما این تحلیل را از خودمان درز کردیم بیرون. قربان تو؛ عاشق محلل سیاسی تو؛ میدون دوم.

کارتون خواب

حمیدرضا مسیبی
hamidreza2197@gmail.com

پشت جلد

یک رشته سخنِ در هم به نام فضای مجازی

کریم ارغنده‌پور

آنچه در فضای مجازی می‌گذرد لزوما بازتاب واقعیت متن جامعه نیست. این یک نکته کلیدی است که حتی بسیاری از فعالان داخل کشور - اعم از موافق یا مخالف، در قدرت یا بیرون از قدرت- به آن توجه ندارند و گاهی به‌شدت تحت‌تاثیر پاره‌ای مناسبات آنجا مثل لایک و هشتگ و امثال آن قرار می‌گیرند. سخن اصلی این یادداشت البته افتادن از آن‌سوی بام؛ یعنی بی‌توجهی مطلق نسبت به فضای مجازی هم نیست. سخن این است که افراط و تفریط در این امر نشان‌دهنده عدم شناخت این فضا و کارکردها و ضریب نفوذ و تأثیر آن است. پس از رسوایی کمبریج آنالیتیکا که از اطلاعات کاربران فیس‌بوک برای اثرگذاری در انتخابات مهم پاره‌ای کشورها، از جمله در آمریکا و بریتانیا استفاده کرده بود، حالا مسئله نحوه سوءاستفاده احتمالی از این شبکه‌ها بیش از پیش مطرح است. کاری که کمبریج آنالیتیکا کرده بود این بود که با پردازش اطلاعات هر کاربر، گرایش سیاسی و اجتماعی او را حدس می‌زد و بعد بر مبنای همین حدس برای او به طور گزینشی مطالبی می‌فرستاد و به‌این‌ترتیب کاربران را بدون اطلاع خود تحت‌تاثیر مطالب ارسالی قرار می‌داد. گفته شده برای تاثیرگذاری بیشتر بر این نوع مخاطبان در جاهایی کاربران جعلی ساخته می‌شده و آنها در جهت حمایت یا علیه یک جریان، به طور دسته‌ای عمل می‌کرده‌اند. در نتیجه یکی از نکاتی که امروز در فضای مجازی مطرح است این است که تا چه اندازه موج‌هایی که گاهی برمی‌خیزد واقعی و تا چه اندازه ساختگی است. چقدر می‌توان به اصالت آنها اعتماد کرد؟ هر کس مادام که به نظرسنجی‌ها و اطلاعات به‌روز از واقعیات اجتماعی دسترسی نداشته باشد نمی‌تواند به این پرسش‌ها جواب دهد. اجازه دهید مثالی بزنم: یکی از حرکت‌هایی که پس از اعتراضات دی‌ماه در فضای مجازی به راه افتاد، علیه اصلاح‌طلبان بود. در همان اعتراضات تلاش زیادی کردند که اصلاح‌طلبان را به میانه آن اعتراضات بکشانند. پس از آنکه این امر ممکن نشد، شروع کردند به تخریب و سپس ناامیدکردن جریان اجتماعی سرخورده و ناراضی که این موضوع تا به امروز هم ادامه دارد. به طور روشن، سر اصلی این جریان در خارج از کشور است؛ یعنی این یک تلاش سیاسی جهت‌دار برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی داخل کشور و ناامیدسازی آنها از جریان پرنفوذ اصلاح‌طلب و کم‌اثرکردن سخن چهره‌های اصلی آن در آینده است. همین باعث می‌شود سایر انتقادهای اصیل از این جریان هم تحت‌تاثیر قرار گیرد. این را به‌عنوان کارشناس عرض می‌کنم که فضای رسانه‌ای در کشور به دلایل مختلف آشفته است و اعتماد به رسانه دستخوش آسیب شده است. این آسیب یکی از مهم‌ترین زمینه‌های آسیب‌های بعدی مثلا در فضای مجازی است. اصولا اتکای زیاد به فضای مجازی برای کسب خبر خودش یک آسیب است که باید مطالعه شود. از آن بدتر وقتی است که پاره‌ای از مسئولان هم اخبار خود را به فضای مجازی مستند کنند! این نشان می‌دهد این وضعیت تا چه اندازه آشفته است. به نظر من رسانه‌ها باید در زمینه میزان اعتبار فضای مجازی آگاهی‌بخشی کنند. از سوی دیگر کاربران هم فرابگیرند که به هیچ اکانت بی‌هویتی پروبال ندهند.

خبر به وقت شبکه‌های اجتماعی

از تجاوز تا زندگی

با وجود تعطیلات و ایام عزاداری، مردم در شبکه‌های اجتماعی به اتفاقات واکنش نشان می‌دادند و هر روز درباره مسائل مختلف نظراتشان را بیان می‌کردند. مروری کوتاه بر چند خبر پربازخورد داریم.

● بحث نحوه هزینه‌کرد مبالغ واریزی به صندوق‌های کمیته امداد در چند روز گذشته باعث مطرح‌شدن سؤال‌هایی از مسئولان شد و پرویز فتاح در نشست خبری با شیطنت‌خواندن ادعای رسانه‌های ضدانقلاب مبنی بر کمک کمیته امداد از طریق صندوق صدقات به افطار مردم غزه تاکید کرد: «ما این کمک را از محل جمع‌آوری کمک‌های مردمی ندادیم چون چنین حقی نداریم و این کار ممنوع است، برای هرکدام از این کشورها صندوق جداگانه جمع‌آوری کمک وجود دارد».

● ماجرای دیدار ترامپ و اون در سنگاپور به‌شدت مورد توجه است؛ به‌تازگی هم سنگاپور به عنوان میزبان دیدار دوازدهم ژوئن رهبران کره‌شمالی و آمریکا مدال یادبود نشست را رونمایی کرد.

● ماجرای سفر شش نماینده مجلس به روسیه برای تماشای بازی‌های ایران در جام جهانی آن‌چنان واکنش منفی برانگیخت که در ابتدا «سعیدی» نماینده مردم تبریز، یکی از نمایندگانی که نامش مطرح شده بود، از رفتن به جام جهانی انصراف داد و گفت: «با توجه به شرایط اقتصادی کشور وجدانم قبول نمی‌کند با پول بیت‌المال به روسیه بروم». سپس روابط عمومی مجلس توضیح داد این افراد قرار است با هزینه خودشان سفر کنند.

● با اعلام رتبه‌های افراد شرکت‌کننده در کارشناسی ارشد، خبر برگزیده‌شدن سه افغان در کارشناسی ارشد به‌شدت مورد توجه بود. هشت نفر از افغان‌ها توانسته‌اند رتبه‌های زیر ۱۰ را کسب کنند اما خیلی زود ماجرای تجاوز به بهاره دختر افغان در خمینی‌شهر مطرح و احساسات عمومی جریحه‌دار شد. هرچند محمدجواد ابطحی، نماینده خمینی‌شهر و عضو کمیسیون اصل ۹۰ در نامه‌ای خواستار برکناری رئیس اورژانس اجتماعی به دلیل اعلام خبر حادثه شد. او اعلام کرده بود معلوم نیست تجاوز حتمی باشد، معلوم نیست چند نفر بودند، معلوم نیست تبعه کدام کشور بودند، معلوم نیست انگیزه عامل یا عاملان چه بوده است و این خبر را لجن‌پراکنی دانسته بود.

● نه به سهمیه از جمله هشتگ‌های پرطرفدار این روزهاست که هم در زمینه اعلام اسامی ۲۰ وکیل مورد اعتماد قوه قضائیه در زمینه جرائم امنیتی مطرح است و هم در زمینه پنج درصد سهمیه بیشتر در رزیدنتی.

● یکی از حساب‌های کاربری بسیار پرطرفدار جهان در حال حاضر «مردم جهان» است که با بیش از ۳۰۰ هزار فالوئر عکس‌های افراد مختلف جهان را با توضیحاتی کوتاه منتشر می‌کند. وقتی مرور می‌کنید به عکس دختران اسکیت‌باز تهرانی می‌رسید. همین طور یک زوج سندروم داون که بیست‌ودومین سالگرد ازدواج خود را جشن گرفته‌اند. همین‌طور عکسی که سیلوستر استالونه از لاکپشت‌هایی که با او در فیلم راکی هم‌بازی بودند منتشر کرده است. لاکپشت‌هایی که اکنون ۴۴ سال دارند. همین‌طور مردی که به‌تازگی مرد، در حالی که به دلیل آنتی‌بادی‌ای که در خونش وجود داشت توانست جان بیش از ۲.۴ میلیون کودک را از مرگ نجات دهد؛ او هر هفته برای اهدای خون می‌رفت و فقط چند هفته به دلیل مسافرت اهدای خون را عقب انداخت.

پشت تاریخ

پرواز بر فراز رؤیای آبی

در بزرگداشت «آلن بین»، فضانورد عاشق

عبدالرضا ناصرمقدسی
متخصص مغز و اعصاب

«آلن بین» درگذشت. فضانوردی که با پرواز با آپولو-۱۲ چهارمین انسانی بود که قدم بر کره ماه گذاشت. اما چشم‌هایی که او با خود برده بود، نه صرفا چشم‌های یک دانشمند بلکه چشم‌های یک هنرمند هم بود. رنگی که او از فضا در کره زمین یا خاک زمخت ماه می‌دید، با تمام رنگ‌های دیگر تفاوت داشت. خاکی که او در ماه مشاهده می‌کرد نمی‌توانست تا این اندازه بی‌روح باشد. این بود که وقتی در سال ۱۹۸۱ خود را از کار در ناسا بازنشسته کرد و تماما به نقاشی پرداخت، ماه را هم رنگی کرد. ماه حالا در چشم‌های او که پر از نگاه به جهان دیگرسو بود، نباید به همین شکل و رنگی باشد که سایر دانشمندان می‌دیدند، بلکه او در ترکیب این خاک ماهیتی را احساس می‌کرد که عمیقا رنگی بود. از این رو ماه او، ماهی که او در یک تجربه منحصربه‌فرد این فرصت را داشت که بر آن فرود آید، بیشتر به زمینی شباهت داشت که کودکان روی آن بازی می‌کنند. او ماه را به نگاه‌های کودکانه وصل کرده بود و این تنها از عهده یک

هنرمند برمی‌آید. در نقاشی‌های او ما با فضانوردان بازیگوشی روبه‌رو هستیم که مانند کودکان جستان‌وخیزان روی ماه راه می‌روند و عکس می‌گیرند و بازی می‌کنند. به عبارت دیگر آنچه آلن بین ارائه می‌دهد، نوعی دگردیسی معنایی از ماه است. اگر ماه را از درون تلسکوپ مشاهده کنیم، سرزمینی خشک و پر از دهانه‌هایی ناشی از برخورد شهاب‌سنگ‌هاست. کمی که بیشتر در مورد ماه تحقیق کنیم، متوجه می‌شویم که این همسایه همیشگی انسان هیچ‌گاه محل مناسبی برای شکل‌گیری حیات نبوده است. در آثار آلن بین اما همه اینها عوض می‌شود. ماه، رنگی و گاه سبز می‌شود. فضانوردان طوری روی ماه حرکت می‌کنند که انگار به یک پارک یا زمین چمن رفته‌اند. ماه به دلیل همسایگی همیشگی‌اش با زمین، درخشش شبانه‌اش و تغییر شکل آن در روزها همواره مورد توجه انسان بوده و نقش مهمی در اساطیر ملل مختلف بازی کرده است. اساطیر از دید خود ماه را زنده کردند. ماه با اساطیر حقیقتی یافت که خود را واجد خویشکاری‌هایی می‌دید. ماه دیگر آن ماهی نبود که بعدها دانشمندان از آن معنازدایی کرده و آن را بدل به سرزمینی خشک کردند. ماه یکی از ارکان هستی و جهان‌بینی انسان شده بود. این موضوع حاصل نحوه تجربه انسان بدوی از جهان بود. شکلی از تجربه که کم‌کم رنگ باخت. اما با ظهور افرادی مثل آلن بین که به قول خودش تنها هنرمندی است که به فضا سفر کرده و توانسته برای مدت‌های طولانی از زاویه‌ای دیگر جهان را نگاه کند، شکل جدیدی از تجربه جهان به‌وجود آمده است؛ شکلی که تنها ذهن‌هایی می‌توانند به آن راه یابند که این‌بار به جای تفکر تحلیلی، اندیشه‌ای ترکیبی داشته باشند و به‌واسطه آن مرز علم و هنر را از میان بردارند. کسانی که سر در دنیای دیگر می‌کنند و آن را از دریچه‌ای می‌بینند که تا به حال کسی تجربه نکرده است. بی‌شک آلن بین یکی از این ذهن‌های بزرگ و پیشرو بشری بود.

دور دنیا

پروازبرفرازمرز

شاید هیچ مکان جغرافیایی در آمریکای شمالی بیش از مرز میان ایالات متحده و مکزیک با رویدادهای دراماتیک عجین نشده باشد. این مرز به‌طول تقریبا هزارو۹۰۰ مایل (سه هزار کیلومتر) از ریوگرانده و خلیج مکزیک تا ال‌پاسو می‌رود و سپس از عرض صحرا می‌گذرد و به سن‌دیه‌گو می‌رسد. این مرز همچنین پرازدحام‌ترین مرز جهان است، با حدود ۳۵۰ میلیون گذر قانونی در هر سال. اما این عبور غیرقانونی است که مرز را به نقل کلام هرروزه اخبار تلویزیون‌های کابلی و سر میزهای شام در هر دو طرف آن بدل کرده است. سازمان مرزبانی ایالات متحده اعلام کرده که در سال مالی ۲۰۱۷ جلوی ۳۰۳ هزار و ۹۱۶ نفر را گرفته است که تلاش کرده‌اند تا به طور غیرقانونی از مرز عبور کنند. این تعداد البته رکوردی تاریخی هم نبوده، اما به این علت اهمیت پیدا کرده و مطرح شده است که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، وعده ساختن «دیوار» بین ایالات متحده و مکزیک را که هزینه‌اش را هم مکزیک

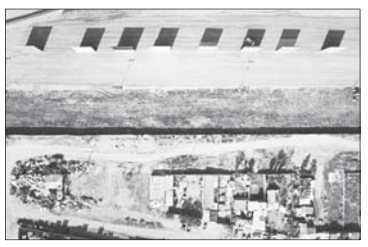

پرداخت کند، داده است. دیوار رئیس‌جمهور هنوز به واقعیت تبدیل نشده است. بااین‌حال، چند شرکت دارند روی طرح‌های اولیه آن کار می‌کنند؛ با آنکه نگرانی‌هایی وجود دارد که کشیدن دیوار فیزیکی بیش از حد پرهزینه است و باعث مشکلات محیط‌زیستی می‌شود و در عمل نمی‌تواند جلوی قاچاق را بگیرد. دیگران پیشنهاد کرده‌اند که از یک «دیوار مجازی» با استفاده از دوربین‌ها، هواپیماهای بدون‌سرنشین، حسگرهای حرکتی و دیگر اقدامات مبتنی‌بر تکنولوژی پیشرفته استفاده شود. این موضوعی است که مورد توجه تامس وان هویترو، عکاس خبری بلژیکی، قرار گرفته است. او عکس‌هایش را با کمک یک هواپیمای بدون‌سرنشین گرفته است.

آلکس فیتزپاتریک منبع: تایم